

На основу члана 16. Закона о девизном пословању („Службени гласник РС“, бр. 62/2006, 31/2011, 119/2012, 139/2014 и 30/2018) и члана 14. став 1. тачка 9), а у вези с чланом 34. тачка 9), Закона о Народној банци Србије („Службени гласник РС“, бр. 72/2003, 55/2004, 85/2005 – др. закон, 44/2010, 76/2012, 106/2012, 14/2015, 40/2015 – одлука УС и 44/2018), Извршни одбор Народне банке Србије доноси

О Д Л У К У

О ОБАВЉАЊУ ПОСЛОВА С ФИНАНСИЈСКИМ ДЕРИВАТИМА

Уводна одредба

1. Овом одлуком прописују се услови под којима и начин на који банке, резиденти и нерезиденти могу вршити плаћање, наплату и пренос по основу трговања изведеним финансијским инструментима – финансијским дериватима (у даљем тексту: послови с финансијским дериватима).

Овом одлуком прописују се и пребијање (нетирање) међусобних дуговања и потраживања уговорних страна и извештавање по пословима из става 1. ове тачке.

Послови с финансијским дериватима на регулисаном тржишту и/или мултилатералној трговачкој платформи

2. Банке и резиденти могу обављати послове с финансијским дериватима којима се тргује на регулисаном тржишту и/или мултилатералној трговачкој платформи у иностранству.

Регулисаним тржиштем и мултилатералном трговачком платформом у иностранству сматрају се тржишта која организује, односно којима управља организатор тржишта – берза, односно инвестиционо друштво који имају дозволу за рад у складу с прописима стране државе и над чијим пословањем надзор врши орган надлежан за надзор над тржиштем хартија од вредности и других финансијских инструмената на територији стране државе.

3. Нерезиденти могу обављати послове с финансијским дериватима којима се тргује на регулисаном тржишту и/или мултилатералној трговачкој платформи у Републици Србији, у складу са законом којим се уређује тржиште капитала.

Послови с финансијским дериватима ван регулисаног тржишта и/или мултилатералне трговачке платформе

4. Банке могу обављати послове с финансијским дериватима, који укључују динарска и/или девизна плаћања/наплаћивања, којима се тргује, односно који се закључују ван регулисаног тржишта и/или мултилатералне трговачке платформе у земљи и иностранству.

5. Резиденти могу обављати послове с финансијским дериватима којима се тргује, односно који се закључују ван регулисаног тржишта и/или мултилатералне трговачке платформе, и то ради заштите од ризика промене девизног курса, ризика промене каматне стопе, ризика промене цена хартија од вредности, ризика промене цена робе и ризика промене вредности берзанског индекса.

Послове по основу девизних своп уговора резиденти могу обављати и ради управљања токовима прилива/одлива девизних и динарских средстава.

Послове с финансијским дериватима из ове тачке, резиденти могу обављати са:

1) банкама, и то послове с девизним плаћањем/наплаћивањем, као и ове послове који укључују и динарска плаћања/наплаћивања;

2) нерезидентима, и то послове с девизним плаћањем/наплаћивањем који не укључују динарска плаћања/наплаћивања.

6. Нерезиденти могу с банкама обављати послове с финансијским дериватима којима се тргује, односно који се закључују ван регулисаног тржишта и/или мултилатералне трговачке платформе, док послове с резидентима могу обављати на начин прописан тачком 5. ове одлуке.

7. Послови с финансијским дериватима којима се, у складу са овом одлуком, тргује, односно који се закључују ван регулисаног тржишта и/или мултилатералне трговачке платформе – обављају се у складу са стандардизованим оквирним уговором о финансијским дериватима који је уобичајен у пословној пракси, односно на начин уобичајен у пословној пракси.

Послови с финансијским дериватима у динарима које обављају банке и резиденти

8. Банке и резиденти могу слободно у земљи обављати послове с финансијским дериватима који су изражени у динарима, а којима се у складу са законом којим се уређује тржиште капитала тргује на регулисаном тржишту и/или мултилатералној трговачкој платформи, односно који се у складу са законом закључују ван регулисаног тржишта и/или мултилатералне трговачке платформе.

Нетирање потраживања и обавеза

9. По пословима с финансијским дериватима могу се пребијати међусобна дуговања и потраживања уговорних страна ради извршавања нето обавезе једне уговорне стране према другој уговорној страни (нетирање) – у случају раскида уговора због неизвршавања обавезе уговорне стране, као и у другим уговореним случајевима.

Нетирање из става 1. ове тачке врши се у складу са стандардизованим оквирним уговором о финансијским дериватима који је уобичајен у пословној пракси, односно на начин уобичајен у пословној пракси, у складу са законом и другим прописом.

Платни промет и купопродаја девиза

10. Плаћање, наплаћивање и пренос по пословима с финансијским дериватима из ове одлуке обављају се преко банке, на начин који је утврђен прописом којим се уређују услови и начин обављања платног промета са иностранством.

Куповина и продаја девиза у Републици Србији ради обављања послова с финансијским дериватима из ове одлуке врши се у складу са прописом којим се уређују услови и начин рада девизног тржишта.

Извештавање по пословима с финансијским дериватима

11. Банке су дужне да по пословима с финансијским дериватима израђују следеће извештаје:

1) извештај о закљученим финансијским дериватима између банке и друге банке/резидента/нерезидента – на обрасцу Финдер 1 (Прилог 1);

2) извештај о девизним плаћањима/наплатама преко банке по основу трговине финансијским дериватима између резидента и нерезидента – на обрасцу Финдер 2 (Прилог 2);

3) извештај о уговореним пословима између банке и друге банке/резидента/нерезидента који садрже дериватну клаузулу – на обрасцу Финдер 3 (Прилог 3);

4) извештај о закљученим робним дериватима између банке и друге банке/резидента/нерезидента – на обрасцу Финдер 4 (Прилог 4);

5) извештај о девизним плаћањима/наплатама преко банке по основу трговине робним дериватима између резидента и нерезидента – на обрасцу Финдер 5 (Прилог 5).

Дериватна клаузула из става 1. одредба под 3) ове тачке јесте уговарање вредности обавезе, односно потраживања зависно од промене девизног курса, промене каматне стопе, промене цена хартија од вредности, промене цена робе и/или промене вредности берзанског индекса.

Садржина образаца из става 1. ове тачке утврђена је у прилозима из тог става, који су одштампани уз ову одлуку и њен су саставни део.

12. Банке су дужне да Народној банци Србије извештаје из тачке 11. ове одлуке достављају за сваку декаду – у року од пет дана од истека декаде, у складу са упутством којим се уређује електронско достављање података Народној банци Србије.

Завршне одредбе

13. Даном ступања на снагу ове одлуке престаје да важи Одлука о обављању послова с финансијским дериватима („Службени гласник РС“, бр. 85/2011 и 62/2013).

14. Ова одлука објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије“ и ступа на снагу 1. новембра 2018. године.

ИО НБС бр. 86
8. октобра 2018. године
Београд

Председавајућа
Извршног одбора Народне банке Србије
Г у в е р н е р
Народне банке Србије

др Јоргованка Табаковић, с.р.